

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Episcopo Trecensi & A. Parisiensi Archidiacono.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

quòd cum ipso ad publicas mulieres accedens, cum noluerit expectare, questus quòd ex ejus absentia rerum suarum dispendium incurrisset, cum illud summam unius denarij non excesserit; quem, ex eo quòd solus remanserat, dare pro symbolo est compulsus. Quæ nimirum & iis similia tanto licentiùs ab hujusmodi peccantur, quanto quidam iudicum damnabiliùs in iis eis participare dicuntur; qui citatis & loca non tuta quasi ex deliberatione præfigunt, & nonnunquam eisdem petitionariis cartulas suas tradunt sigillo proprio sigillatas, per quas excommunicandi & absolvendi tales sibi conferunt potestatem. Cum igitur hæc, si vera sunt, clausis non debeamus oculis pertransire, fraternitati vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatinus veritate diligentius inquisita, litteras quas conspiceret in hanc fraudem per hujusmodi calumniatores obtentas, carere viribus decernatis, & revocato in statum debitum quicquid per eas inveneritis perperam attemptatum, illos ad restitutionem eorum quæ temerè per occasionem extorserunt appellatione remota cogentes, alias eis poenam talem infligere procuretis per quam & sua condigne puniatur iniquitas, & ceteri ab exemplo similibus arceantur. Contradictores, si quos inveneritis, vel rebelles per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Datum Viterbij V. Kal. Julij, anno decimo.

E P I S C O P O T R E C E N S I
& A. Parisensi Archidiacono.

Utm ad nostram dudum audientiam pervenisset quòd in Ecclesia Peronenis dignitas quædam, quæ custodia vulgariter appellatur, contra statuta Lateranensis Concilij per duos annos & amplius vacavisset, venerabili fratri nostro Turonensi Archiepiscopo, tunc Archidiacono Parisensi, & dilecto filio Decano sancti Quintini dedisse recolimus in præceptis ut si res taliter se haberet, cum ad nos ipsius dignitatis esset donatio devoluta, ipsi auctoritate nostra suffulti eam in suam custodiam assumentes, insinuant nobis per suas litteras veritatem; ut per eas certiores effecti, dignitatem ipsam personæ idoneæ conferremus. Ipsi verò tam Decanum & Capitulum quàm etiam Matthæum Abbatem Peronenis Ecclesiæ, qui custodem etiam ejusdem Ecclesiæ se gerebat, peremptoriè citaverunt. Cumque dictus Archiepiscopus, quia die

statuta interesse non poterat, per suas litteras excusasset, supradicti procurator Abbatis coram Decano comparuit memorato, proponens nostras litteras directas ad illos multiplici ratione suspectas, tum quia in salutatione ipsarum priùs positum fuerat nomen Archidiaconi quàm Decani, & notula quæ ad assignationem personæ litteras impetrantis solet apponi, non erat à tergo scripta, sed in margine potiùs litterarum; tum quia S. littera capitalis in hac dictione *salutem* nimis erat in longum à posteriori parte protensa; & quia in eisdem litteris adversarius vel accusator seu etiam denunciator non erat ex nomine designatus. quæ omnia obviare sedis apostolicæ consuetudini proponebat. Idem quoque procurator allegans quòd in eodem negotio erat ordine iudiciario procedendum, dilationem cum instantia postulavit, ut dictus Abbas posset eidem causæ personaliter interesse; obstaculum appellationis obiciens, si eidem postulata dilatio negaretur. Dictus verò Decanus allegationes prædictas, tanquam supervacuas, vilipendens, dilatione penitus denegata, in suam curam assumpsit custodiam memoratam, idoneis provisionibus tam in exterioribus quàm in interioribus deputatis. Qui ut de veritate negotij nos posset reddere certiores, Decanum & quosdam Canonicos Peronenis Ecclesiæ coëgit super ipso negotio veritati testimonium perhibere, quorum depositiones inclusas sub sigillo proprio ad nostram præsentiam destinavit. Nos igitur ejusdem Decani processum diligentius recensentes, licet exceptiones quasdam ab Abbatis prædicti procuratore propositas frivolas reputaverimus & inanes, quia tamen secundum legitimas sanctiones, etsi non cognitio, sed executio demandetur, oportet tamen de veritate precum inquiri, maxime cum illa clausula, videlicet *si res ita se habet*, litteris nostris esset inserta, processum ejusdem Decani, qui priùs custodiam in suam curam accepit quàm inquireret veritatem, duximus irritandum; discretionem vestræ per apostolica scripta mandantes quatinus Abbatem ipsum restituatis ad custodiam supradictam, cum constet ipsum contra formam mandati apostolici destitutum, ac deinde secundum ejusdem mandati tenorem procedere procuretis; illud nihilominus attendentes, ut nisi dictus Abbas rationabilem causam ostenderit quòd in eadem Ecclesia custodiam simul & abbatiam possit

habere, vos, eo deliruto, in curam vestram, sublato appellationis obstaculo, sepe dictam custodiam assumatis, custodientes eandem donec de ipsa mandatum apostolicum impleatis. Illud autem vos nolumus ignorare, quod postquam idem M. fuit Abbas effectus, prædictam custodiam de jure non potuit obtinere: quia cum ratione abbatiæ ad ipsum pertineat donatio tam custodiæ quàm aliarum dignitatum ac etiam præbendarum in Ecclesia Peronensi, custodiam ipsius nequam recipere potuit à se ipso, cum interdantem & recipientem debeat esse distinctio personalis, sed nec ab alio, cum jus conferendi alius non haberet. Datum Viterbij XII. Kal. Iulij, anno decimo.

ROFFENSI EPISCOPO.

*Epist. 81.
Vt Iohannem
ab officio & be-
neficio priva-
tum cohabitare
uxori suæ com-
pellat.*

Pertuas nobis litteras intimaſti quòd cum Iohannes lator præſentium publicè coram te fuiſſet in jure confessus se cum quadam poſt ſuſceptum ſubdiaconatus ordinem contraxiſſe, ac poſtmodum ſe feciſſe, hujus rei tacita veritate, in Diaconum ordinari, licèt demum tam de contracto matrimonio quàm de diaconatus ordine poſt ſuſcepto tibi per idoneos teſtes conſtiterit, idem tamen quòd ante contractum matrimonium factus fuerit Subdiaconus probare nequivit. Quocirca fraternitati tuæ per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus ſi eſt ita, prædictum I. officio beneficiòque privatum cohabitare compellas uxori. Datum Viterbij V. Kal. Iulij, anno decimo.

EPISCOPO ENGOLISMENSI.

*Epist. 82.
De Canonicis
ad præſbyteratum
promoven-
dis.*

EX parte tua fuit propoſitum coram nobis quòd cum in Engoliſmenſi Eccleſia plures eſſe Canonici conſueverint, qui per hebdomadas Miſſarum ſolemnia celebrabant in ordine vicis ſuæ, quia duo tantum præſbyteri, qui ſunt ad præſens in ipſa, onus hoc ſe non poſſe gerere conqueruntur, quod dudum à ſex vel ſeptem non facile portabatur, Canonicos inferioris ordinis monuiſti ut cauſa ſupplendi defectum hujusmodi ſe facerent in præſbyteros ordinari. ad quod nullus potuit ipſorum induci. Quocirca fraternitati tuæ per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus dictos Canonicos moneas & inducas ut vel qui fuerint idonei, promoveri non differant pro tali neceſſitate ad officium ſacerdotis, vel tecum pariter, prout convenit, aliquos aſſumant in ſocios & in fratres, à quibus in officio ipſo

in prædicta Eccleſia miniſtretur. Alioquin defectum eorum prout utile fuerit circa hoc, appellatione remota, noſtra ſtudeas auctoritate ſupplere. Nullis litteris &c. Datum ut in alia.

REGENSI EPISCOPO,
& Abbati de Boſcaudo.

Cum olim quidam religioſi dioceſis Nicienſis tenorem quarundam litterarum nobis obtulerint intuendum, quibus venerabilis frater noſter... Nicienſis Episcopus ſuper quibusdam expenſis uſus fuerat contra ipſos, conicientes per illum eandem litteras eſſe falſas, venerabilibus fratribus noſtris Glandecenſi & Senecenſi Episcopis dedimus in mandatis ut occaſione ipſarum in negotio non procederent, donec, inſpectis eiſdem, procederemus in hoc ſicut contingeret expedire. Interim autem idem Nicienſis Episcopus, qui tunc uſque veras eſſe putaverat litteras prælibatas, incidens in ſuſpicionem earum, protinus ad dilectum filium fratrem Petrum de Caſtronovo apoſtolice ſedis Legatum acceſſit, & expoſito quòd... Clericus, qui ſibi familiaris extiterat, illas litteras à nobis ſe dixerat impetraſſe, quòdque penitus earum falſitatis ignarus fuerit uſus ipſis, quid tantæ malitiæ nova relatione conſuſus ageret ab ipſo quaſiſſet. Vnde mox ad apoſtolice ſedis proſperans, oblatiſ nobis quibusdam litteris, quibus plerique viri religioſi ſuam innocentiam excuſabant, ſponte quidem, ſed cum rubore, nobis aperuit quomodo in re ipſa confidenter quia ſimpliciter ambulavit. Licèt igitur, juxta conſtitutionem contra falſarios editam, gravis pœna videretur eidem Episcopo imminere, quia tamen in eadem conſtitutione cavetur ut in hujusmodi plus malitia quàm negligentia puniatur, attendentes quòd, velut aſſerit, hic nocet alterius non ſua culpa ſibi, quanquam diligens non extiterit circa litteras memoratas quam debuit adhibendo cautelam, illud quoque notantes, quòd nec fautor falſitatis extiſſe videtur, quam, cum primò fuit ſuſpicatus de ipſa, noſtro ſtudit revelare Legato, ac tandem perſonaliter ad nos veniens, coram nobis ſpontaneus eſt confessus, ipſum officio pontificali ſuſpenſum ad vos, de quorum diſcretionem confidimus, duximus remittendum, præſentium vobis auctoritate mandantes quatinus poſtquam ab eo cum tribus Episcopis ſuper hoc purgationem canonicam receperitis, ipſum ad

*Epist. 83.
De cauſa Episcoporum
Nicienſis.*